

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
بیمارستان ولیعصر اقلید

مسمومیت با ارگانوفسفره

تهیه کننده: فریده قاسمی، کارشناس پرستاری

تاریخ بازنگری: تابستان 1404

منابع: سم شناسی بالینی و مسمومیتها تشخیص و درمان دکتر محمد حسین اصغری- عماد قبادی/تشخیص و درمان مسمومیت حاد دارویی و شیمیایی شایع در ایران عباس آقا بیگلویی- بابک مصطفی زاده 2022

کدسند: PE/P-PH/107/2

ارگانوفسفره چیست ؟

سموم ارگانوفسفره، مواد شیمیایی هستند که در محصولات کشاورزی مانند علف کش ها، آفت کش ها و حشره کش ها وجود دارند

کارگران کشاورزی و سایر افرادی که با مواد شیمیایی کشاورزی کار می کنند ممکن است در معرض خطر باشند

- علائم گوارشی و متابولیک
- عدم تعادل الکترولیت و سطوح پایین بی کربنات
- پانکراتیت
- قند خون بالا

چگونه ارگانوفسفره ها بر بدن تأثیر می گذارند

ارگانوفسفره از طریق راههای زیر وارد بدن میشوند:

- سیستم تنفسی
- تماس مستقیم با پوست
- دهان و دستگاه گوارش

علائم

علائم مسمومیت با ارگانوفسفره می تواند از خفیف تا شدید متغیر باشد و بسته به نوع و درجه قرار گرفتن در معرض آن بسیار متفاوت است. در موارد شدیدتر، می

تواند تهدید کننده زندگی باشد. علائم به طول مدت قرار گرفتن در معرض و قدرت ماده شیمیایی درگیر بستگی دارد. کارشناسان اثرات سمیت را بر اساس طول مدت قرار گرفتن در معرض طبقه بندی می کنند:

_ **اثرات حاد** در عرض چند دقیقه تا 24 ساعت رخ

می دهد

_ **اثرات تحت حاد** 24 ساعت تا 2 هفته پس از قرار گرفتن در معرض ظاهر می شود

_ **اثرات مزمن** از هفته ها تا چندین سال پس از قرار گرفتن در معرض ظاهر می شود

علائم :

- افزایش تولید بزاق و اشک
- افزایش ادرار
- اسهال، حالت تهوع و استفراغ
- مردمک های کوچک
- تعریق
- لرزش عضلانی
- از دست دادن حافظه
- سردرگمی و اضطراب
- خواب آلودگی
- مشکل تنفس
- سردرد
- تغییرات عاطفی
- توهمات

- تغییرات در ریتم قلب و سایر علائم قلبی

عوارض

عوارض می‌تواند بر سیستم‌های بدن تأثیر بگذارد:

علائم تنفسی

پنومونی آسپیراسیون به دلیل تولید بیش از حد بزاق و نارسایی تنفسی، زیرا ماهیچه‌های تنفسی ضعیف تر می‌شوند

تجمع مایع در اطراف ریه‌ها

سیستم قلبی عروقی:

ریتم قلب نامنظم- ریتم قلب تند یا آهسته- فشار خون بالا یا پایین

سیستم عصبی:

تغییرات در وضعیت روانی- روان پریشی- تشنج- توهمات- بی حالی- تحریک پذیری

علائم گوارشی و متابولیک:

عدم تعادل الکترولیت و سطوح پایین بی کربنات - پانکراتیت- قند خون بالا

افرادی که با ارگانوفسفره کار می‌کنند باید:

در صورت وجود، آب چاه را به طور منظم آزمایش کنید.

تمام میوه‌ها و سبزیجات را قبل از استفاده بشویید.

از استفاده از محصولات حاوی ارگانوفسفره خودداری کنید.

در صورت وقوع سمپاشی در نزدیکی خانه، پنجره‌ها را بسته نگه دارید.

حین و بعد از استفاده از آنها از وسایل حفاظتی کامل استفاده کنید.

در پایان روز کاری حمام یا دوش بگیرید و قبل از خوردن یا نوشیدن بشویید.

بدانید کدام محصولات حاوی ارگانوفسفره هستند و آنها را به طور کامل بشناسید.

محصولات را در مکانی امن نگهداری کنید و آنها را به وضوح علامت گذاری کنید.

مراقبت و درمان مسمومیت پیش بیمارستانی

خارج کردن لباس‌های آلوده از بدن

برداشتن لنزهای تماسی و ابکشی چشم‌ها با آب ولرم

شستشوی فوری آب و صابون بدن بیمار

باز کردن راه‌های هوایی

در صورت داشتن تهوع و استفراغ سر به پهلو و وضعیت نیمه نشسته داشته باشد

القای استفراغ ممنوع است

عدم استفاده از مسهل‌ها

اقدامات درمانی در بیمارستان

1.جلوگیری از جذب سم

2.استفاده از آنتی دوت‌ها

دریافت دوز مناسب داروهای آتروپین و پرالیدوکسیم

(استفاده از آتروپین هر 3 تا 5 دقیقه به روش وریدی تا بزاق از ریه‌ها پاک شده و راه‌های هوایی به دلیل مسمومیت بسته نشود)

3.مراقبت از سیستم‌های حیاتی بیمار (سطح هوشیاری، تنفس، قلب و عروق)